

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Arhimandritul Dr. Iustin I. Suciș.

În ziua de 23 Iunie a. c., Academia teologică precum și Consistorul nostru din Arad, au avut zi de sărbătoare, căci în această zi, un modest profesor și smerit slujitor al sf. altar, a fost răsplătit pentru munca sa depusă la înflorirea bisericii și neamului nostru.

Anume, P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, a cerut Sfântului Sinod, să aprecieze meritele acestui harnic pioner și sămănător al cuvântului evanghelic. Căci preotul-profesor Dr. Iustin I. Suciș ne-a dat de 28 ani o falangă de preoți, tot atâți vrednici exponenți ai bisericii și culturai noastre, aci la frontiera patriei.

Consacrarea sau hirotesia protosincelului Dr. Iustin Suciș întru Arhimandrit, s-a efeptuit în cadrul unei sărbători familiare, de P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, la liturgia săvârșită Sâmbătă dimineața în 23 I. t. în capela episcopescă.

La avansarea părintelui — Suciș, au participat: dl. Ministru V. Goldiș, Arhimandritul Morușca, consilierii eparhiali: Păcățian, Dr. Gh. Ciuhandu, Dr. T. Botiș rectorul Academiei teologice, D. Muscan, A. Călnicean, S. Stana, I. Georgea revizor eparhial, V. Olariu, C. Turic; A. Pârveu, C. Mureșean, apoi colegii profesori: Dr. Nic. Popovici, Dr. Gh. Popovici, T. Lugojan, Dr. S. Șiclovan, At. Lipovan, V. Popescu. Mai erau de față d-na și dl. Dr. Avramescu sora și cumnatul celui sărbătorit. — După ieșirea cu sf. evanghelie P. S. Sa a hirotesit pe părintele Suciș întru Arhimandrit. A fost un moment de profundă emoție când P. S. Sa a atârnat crucea de aur la gâtul noului Arhimandrit, Episcopul în semn de iubire l'a sâr-

tat, din ochii părintelui Suciș curgeau lacrimi, asemenea plâneau de bucurie inimii dsale.

Tot cu această ocazie, a fost hirotonit ca preot, diaconul F. Rațiu pentru parohia Morada, iar tinerul candidat de preot T. Suciș (nepotul Arhimandritului) a fost sfințit întru diacon pentru a fi preot în parohia Șiștaroveț.

P. S. Sa părintele Episcop Grigorie a adresat noului Arhimandrit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Cuvioase!

Un soldat creștin fiind în armata unui rege păgân, îl spunea acestuia adeseori că viața omului este scurtă. Îl spunea că pe când regele stă la masă cu generalii în timp de iarnă. — o pasăre rară intră pe o clipă la căldura din sala de mâncare și apoi iese la frigul iernei din nou. Puține clipe rămâne pasărea la căldură, puține clipe trăește omul pe pământ. Când regele voia să știe pentru ce pricină i se vorbește atât de mult despre scurtimea vieții, — soldatul îl lămuri că, învățătura creștină ne învață cum trebuie să trăim ca să fim fericiți ori cât de puțin am trăi.

Inalt Pea Cuvioșia Tu ești soldat creștin în slujba Regelui Regilor, înainte a căruia o mie de ani sunt ca o zi. Insuți te-ai învățat, iar de 28 de ani înveți pe alții cum să lumineze pe alții spre a folosi timpul scurt al vieții. Rânduri și rânduri de preoți au făcut ucenicie la Inalt Prea Cuvioșia Tu și pare că din gura tuturor acestor preoți Smerenia mea aud cuvintele: „Preoții cei ce își țin bine dregătoria de îndoită cinste să se învrednicească, mai ales cei ce se ostesc în cuvânt și întru învățatură“ (I. Tim. 5 v. 17).

Vrednicia care ți-se acordă astăzi prin smerenia mea, nu te poate ridica până la iubirea de streini a lui Avram, nici la istețimea lui Moisi, sau sfințenia

lui Aron; ea nu te face asemănătoare răbdării lui Iov, pustnicei lui Ioan sau înțelepciunii lui Pavel, — dar este un indiciu că ai căutat după puterile ce le ai dela Dzeu, — ca preoții neamului românesc să se împodobească cu virtuțile adevăraților slujitori ai lui Hristos. Ai avut și ai răvna de a vedea biserica noastră înzestrată cu lucrători buni pentru secerișul cel mult.

Ai fost și ești muncitor modest, sincer, tăcut și răbdător și dacă nimic altceva nu ai firăcut, — aceste însușiri singure te îndreptăteau să ai bucuria de azi.

Cu bucurie am raportat Sfântului Sinod despre vrednicile P. C. Tale când am cerut binecuvântarea să Te pot hirotesii întru arhimandrit. Acum cu dragoste îți împărtășesc că sf. Sinod în ședința din 28 Mai cu vie plăcere a luat act, când între altele i-am raportat că părintele Suciuc este stimat și iubit de către toți cari îl cunosc căci este inimă deschisă și fără viclesug.

Iar acum de încheiere rugând pe Dumnezeu să ne dăruiască mulți preoți cu asemenea inimă, îți doresc să ai viață painică și rodnică spre binele bisericeii și să nu uiți că episcopul Grigorie a îndeplinit numai o poruncă apostolească dând prilej serbării de azi“.

I. P. C. Sa a răspuns următoarele:

Prea Sfințite Părinte!

Sunt adânc mișcat în fața gestului generos al Prea Sfințiel Voastre, cu care mă promovați cu aprobarea Sfântului Sinod la rangul de arhimandrit, drept răsplată a serviciului meu bisericesc de 30 ani. Partea covârșitoare a vieții mele am petrecut-o deja în serviciul bisericesc. Am căutat să-mi fac datoria după cea mai bună conștiință. Dorul de a-mi ști datoria îndeplinită a fost pentru mine, ținta pe care lumea o numește ambiție. Mândrie și dor nu m'au condus. Recunosc, că ambiția, poate fi adesea imboldul unei activități mărețe. Știu însă, că îndeplinirea datoriei este calea cea mai sigură, ce duce spre liniștea sufletească.

Iluzii mari asupra rezultatelor activității mele nu mi-am făcut. Încă Aristotel a zis, că mulțumirea se găsește nu atât în realizarea planului de muncă, ci mai mult în stăruința depusă pentru realizarea lui. La postul unde eram pus, am avut de a lupta cu mari greutăți, pe cari mi le-au creiat împrejurările. Astfel nici la roade deosebite și imediate nu m'am putut aștepta: Și dealtcum munca proprie de școală a profesorului se pulverizează și cel mult în manuale își lasă urme fidele.

Iar acum îmi rămâne să-mi port cu toată virtutea mea demnitatea, cu care m'ați investit, așa cum cere semnul ei, sfânta cruce, pe care Domnul a purtat-o nu ca decorație, ci ca o povară a jertfii prefăcându-o

simbol pentru noi. Știu, că prin aceasta demnitate sunt chemat ca modest părtaș la apostolatul de sacrificiu, care-l îndepliniți Prea Sfinția Voastră pentru regenerarea iubitei eparhii, pe care voința Dzeească v'a încredințat-o spre conducere. Rog pe bunul Dumnezeu să mă întărească în serviciul Bisericii, luând aminte mărturisirea apostolului: „mă jertfesc în slujba credinței“ (Filip. 2, 17.)

Pururea recunoscător lui D-zeu pentru toate, mulțumesc cu profundă venerație Sfântului Sinod pentru înalta aprobare și îndeosebi mulțumesc din inimă Prea Sfinției Voastre pentru părinteasca grijă, care mi-o purtați, și pentru cuvintele bune de încurajare. Vă doresc darul lui D-zeu, ca să ajungeți a vedea toate roadele activității fecunde și desinteresate a Prea Sfinției Voastre a întru mulți ani Stăpâne!

Arhimandrit nou.

Precum se vede din fața întâi a revistei noastre, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a hirotesit în 23 Iunie a. c. pe protosincelul Dr. Iustin I. Suciuc întru Arhimandrit.

În seara acestel zile I. P. C. Sa noul Arhimandrit a dat o agapă de post în sala festivă dela Seminar.

Au participat P. S. Sa părintele Episcop, I. P. C. Sa Arhimandritul Morușca, membrii Consistorului, Corpul profesoral dela Academia teologică, Dl. Dr. Avramescu cumnatul părintelui Suciuc. În cursul agapei a sosit dela Cluj vajnicul luptător pentru cauzele românești Dr. Ioan Suciuc fratele noului Arhimandrit.

S'au rostit mai multe toasturi. Cel dintâi a vorbit. părintele Dr. Botiș, rector Academiei teologice, care a adus mulțumiri sincere P. S. Sale Părintelui Episcop Grigorie pentru că prin avansarea profesorului Suciuc a ridicat nimbul Academiei teologice, face apoi apologia Arhimandritului Suciuc care de 28 ani a crescut preoți vrednici pentru eparhiei noastre și care trebuia să ajungă mai curând la demnitatea de acum.

Avocatul Dr. Ioan Suciuc într'o vorbire însuflețită admiră puterea de muncă a P. S. Sale Episcopului nostru spunând că, în trecut tot Aradul a dat Mitropoliți pe tronul dela Sibiu. Dorește să dăinuiască aceasta tradiție și pentru viitor.

Părintele C. Turic aduce elogiul părintelui Suciuc în numele valurilor de elevi, ieșiți de sub mâna sa dibace.

Părintele Dr. Gh. Ciuhandu evocă momente din trecutul sărbătoritului, spunând că odată au fost primiți în cler, și se bucură că părintele Suciuc a urcat treapta frumoasă de Arhimandrit.

Părintele Păcățian lauda modestia și felul de gândire sănătos și nepretențios al păr. Suciuc.

Vorbește apoi P. S. Sa părintele Episcop, care în cuvinte frumoase și concise arată chemarea adevăratului preot. Se bucură că vede în jurul Său pe cei mai destoinici sfinți ai bisericii din eparhie. Face apel călduros la dâșii ca să muncească mai departe fie-care pentru coborârea Domnului, în sufletele credincioșilor. Termină mulțumind D-lui fost Ministră Suciu pentru elogiile frumoase, spunând că fericirea și-o găsește în munca grea, ce-o îndeplinește aici la granițele patriei.

La fine I. P. C. Sa Arhimandritul Morușca își exprimă bucuria că are în noul Arhimandrit, un frate bun pe care îl îmbrățișează cu toată căldura.

Vizitarea comunei bisericășii Secusigiu.

Dela sfințirea bisericii din *Munai* săvârșită în 4 Iunie a.c. Sf. Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh Comșa, însoțit de clerul asistent, de dl. Dr. Lucian Georgevici primarul orașului Timișoara, dl. Ioan Oprea fost prefect al județului Timiș-Torontal, dl. consilier Constantin Popa cu Doamna din Arad și alți intelectuali, la orele 4 după masă a trecut la Secusigiu, unde i s'a făcut o primire impozantă.

La hotarul comunei îl întâmpina primarul comunei încunurat de o mare mulțime de popor, cu trăsuri și călăreți, iar la ușa sf. biserici îl întâmpină preoții locali Liviu Raț și Leon Blaga, împreună cu învățătorii locali fiind de față foarte mult popor.

Se oficiază serviciul divin Răspunsurile le dă corul bisericesc, condus de inv. Ioan Orșeu. Biserica ticsită de popor, care ascultă slujba dumnezeiască cu atențiune încordată și în tăcere evlavioasă.

O atmosferă de bucurie și de mare praznic, învăluie sufletele, împreună cu curiozitatea publicului să vadă și să audă pe bunul lor arhipăstor pe care îl cunosc din vestea bună și din multele scrieri pastorale; dar pe care astăzi au fericirea să-l vadă în mijlocul lor și să-l asculte frumoasele învățături.

La sfârșitul serviciului divin, preotul Leon Blaga conform programului stabilit făcând o dare de seamă asupra situației parohiei și tălmăcind marea bucurie a poporului văzând pe Prea Sf. Sa în mijlocul lor, arată că întemeierea comunei *Secusigiu* se perde în negura trecutului, cam prin veacul al XIII-lea având numirea de *Secelseg* sau *Petru Seki* după numele familiilor nobile, ce locuiau și stăpâneau hotarul și satul pe la anii 1389—1405.

Comuna era așezată înspre partea Mureșului, de unde în urma deselor revărsări ale acestui fluviu, s'a mutat tot mai încoace așezându-se definitiv în locul azi în anul 1776.

Numărul total al sufletelor e de 2701, Dintre cari români ortodocși 2221, germani 307, unguri 166,

evrei 3 și alte naționalități 4. În această comună sunt 609 case române, 534 perechi cununate și 37 sectari Biserica a zldită la anul fost 1834 reparându-se de atunci și până azi de mai multe ori.

Păr. Blaga sfârșește prin a mulțumi Pr. Sf. Sale în numele său și a'l poporului pentru înalta vizită cu care ia distins, urând Pr. Sf. Sale mulți fericiți ani.

Pr. Sf. Sa încunurat de clerul slujitor, ține o înălțătoare predică arătând vițiile cari rod la rădăcina vieții poporului rămân și urmările dezastruoasă ale faptelor părinților, prin cari se nimicește viața copiilor.

Predica aceasta a făcut asupra poporului o impresiune adâncă și a fost răsplătită cu vii ovații din partea asistenței.

E știut că comunele noastre românești din nordul județului Torontal sunt amestecate cu comune locuite de șfabi, dela cari poporul nostru a iuvătat ordine, curățanie și disciplină; dar și-a însușit și slăbiciunile șfabilor și mai ales: egoismul și materialismul cu toate urmările lui dezastruoase. Poporul din Secusigiu, sirguincios, bine situat materialcește și bun cărturar; dar nici el nu e străin de vițiile cari mai ales dela războiul mondial încoace s'au încuibat în satele noastre prin curente subversive ridicate la suprafață

După predică, Pr. Sf. Sa a cetit rugăciunea pentru iertarea păcatelor și în fine s'au distribuit broșuri din biblioteca creștinului ortodox, spre marea bucurie și mulțumire a poporului.

La ieșire din sf. biserică, poporul a format un spalier până afară din curtea bisericii. Toți și mai ales femeile au grăbit fiecare să poată săruta mâinile Pr. Sf. Sale ca semn de mulțumire, pentru frumoasele învățături ce li s'a dat în sf. biserică.

După o gustarea luată la locuința părintelui Leon Blaga Pr. Sf. Sa împreună cu suita sa, s'a întors la reședință de sigur mângăiat și liniștit în conștiința sa că a terminat cu bine călătoria aceasta de apostolie spre mulțumirea și bucuria generală.

Inchierea anului școlar 1927—28 la Acad. teol. din Arad.

În ziua de 25 Iunie a. c. a avut loc, în sala festivă a Academiei teol. închierea anului școlar 1927/28, în prezența P. S. Sale Păr. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa.

După terminarea serviciului divin (Te-Deum) oficial de cătră Păr. rector Dr. Teodor Botiș, P. Cucernicia Sa a adresat tinerimei o cuvântare, accentuând între altele cam următoarele: Cu ajutorul lui Dumnezeu noi am încheiat azi încă un an de muncă, pentru desăvârșirea noastră. Munca școlară se asemănă cu cea a sămănătorului. Precum rezultatul muncii sămănătorului atârână dela calitatea ogorului, tot astfel și munca

pedagogului este condiționată de calitatea sutițelor. Imi exprim nădejdea, că cuvântul lui Dumnezeu vestit în decursul anului, tinerimei dela aceasta școală, a căzut în pământ bun în suflete înțelegătoare, cari vor produce rodirile așteptate în viața bisericească. Făcând o dare de seamă asupra momentelor mai însemnate din cronica anului expirat, constată cu bucurie, că deodată cu ridicarea Institutului nostru la rangul de Academia, catedrele s'au înmulțit cu cea a studiului biblic a T. V. și că Ven. Consiliu Eparhial a numit de titular al acestei catedre o distinsă și zeloasă putere didactică, în persoana P. Cucer. Sale profesorului *Dr. Gheorghe Popovici*. Astfel Academia teologică, sub raport didactic are în frunte un corp didactic compus din 7 prof. titulari și trei auxiliari, și ca atare se prezintă în bune condițiuni. Sub raportul educației și al disciplinei, ca să putem ajunge la stări mai corespunzătoare menirii acestei Academi, care are să-i crească pe viitorii slujitori ai sf. altare, se impune imperios îndeplinirea definitivă a postului de spiritual și nădăjduim, că îngrijirea părintească a Prea Sf. Sale, va rezolvi și aceasta problemă de o deosebită importanță pentru educațiunea viitorilor preoți.

Tot astfel se impune, ca după evacuarea seminarului de școală norm. fuzionată cu cea a statului, să se aranjeze frumoasa și bogata bibliotecă, astfel, ca ea să devină un laborator pentru cultura științifică a tinerimei. Apoi după ce P. C. Sa dă îndrumările necesare pentru anul școlar următor, se adresează absolvenților, cari acum, după trecerea celor 3 ani de studii teologice, se despart de aceasta „alma mater” pentru a-și lua fiștecarele rolul în viața publică. Nesmintit că mare este bucuria voastră. Nădejdi și iluziile pe cari vi-le-ați creat în idealismul vostru fineresc, se vor putea realiza, dacă în viață veți ținea neconținut seamă de povața înțeleptului Isus fiul lui Sirah care zice: Fiule, când vrei să te apropi și să sluguești Dlui Dumnezeu părește-ți sufletul tău de ispită. Și voi veți fi ispitiți în viață, veți vedea pe alții, mai puțin vrednici, ajungând, prin anumite împrejurări, la pozițiuni înalte în societate, veți afla în jurul vostru mai multe păcate decât virtuți, voi însă să vă siliți a învinge ispitele și păcatele prin credință tare, fiind convinși că misiunea voastră nu este pămâtească ci cerească. În felul acesta veți putea voi reprezenta idealul vieții, pe Isus Hristos, pe sf. Apostoli și pe marii ierarhi ai bisericii noastre. Virtuțile creștinești să întărească sufletul vostru, ca să puteți și voi contribui efectiv la evanghelizarea neamului nostru. Noi vom urmări mereu activitatea voastră și vom fi fericiți, când vom vedea că înțelegți să vă faceți pildă bună credincioșilor prin cuvinte și prin fapte, când ne veți convinge, că viața voastră este pe deplin creștinească și evanghelică. Bucuria noastră va fi mare, când vom afla că purtați fiștecarele, cu cinste, stindardul ortodoxismului, contra tuturor dușmanilor sufletului neamului românesc, când vom

afla, că în viață dați dovadă, că ați meritat certificatele, cari vă deschid calea spre înalta slujbă profească. Implorând ajutorul lui Dumnezeu asupra noastră, mulțumesc P. S. Sale Păr. Episcop, pentru părinteasca grije și dregoste precum și pentru deosebitul interes ce ni-l-a arătat, vizitându-ne în decursul anului și la examenele de fine de an. Mulțumeac colegilor mei pentru pacinica și rodnică colaborare.

Preia cuvântul P. Sf. Sa *Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa*: spunând cam următoarele: Dacă azi mă aflu din nou în aceasta sală festivă, unde se serbează încheierea unui an de muncă, se explică prin faptul, că programul de muncă pe care ismerenia mea l-am întocmit, cuprinde între alte puncte și pe acela, de a mă interesa, cât mai mult, de instrucțiunea și educațiunea ce se dă viitorilor slujitori ai lui Isus Hristos. Ași putea să mă mărginesc la câteva cuvinte, prin cari să-mi exprim bucuria în aceste clipe, când aud, că în acest an școlar, pe lângă străduințele profesorilor și elevii ș-au dat toată silința pentru seceriș mulțumitor. Țin să vă mărturisesc, în calitate de conducător al acestei eparhii, că îmi place, foarte mult, să folosesc fiecare clipă pentru binele și prosperarea religioasă și morală a celor încredințați mie.

Vă mărturisesc, că mare bucurie a simțit sufletul meu în fața documentatului raport al P. C. Sale Păr. rector Dr. T. Botiș.

Ași putea să încheiu cu câteva cuvinte de laudă și mulțumită la adresa d-lor profesori, dar aflu de bine să nu mă mărginesc numai la atât. Țin și cu acest prilej, să scot încăodată în relief adevărul și să vă atrag atențiunea iubiți mei, că nu există o instituțiune mai amenințată de dușmani și de totfelul de primejdii, cum este biserica, nu există o tagmă avizată a se sprijini atât de mult pe ajutoare proprii, ca tagma preoțească. Vă mai desvălui și tristul adevăr, că societatea noastră — durere — numai la aparență este creștină, și astfel putem spune cu hotărîre că nu am ajuns, ba chiar suntem departe de starea cea ideală, în care ar trebui să fim, după principiile legii creștinești. Poporul dela sate este tradițional. Marea majoritate a copiilor dela sate nu merg să studieze mai departe, ci rămân acasă, de aci apoi urmează, că sufletul poporului nostru rămâne în cadrele tradiționale ale sf. Biserici.

Aceste cadre tradiționale trebuie să le mențină preotul și să le apere în fața tuturor curentelor primejdioase. Intelectualii — durere, înzecită durere — par a nu mai lua act despre aceea, că noi avem o sf. biserică și că suntem cu toții fii ei. Unii nu o mai cercetează de loc, iar alții dacă o cercetează, o fac îmboldiți de sentimentul rușinei față de oameni. Preotul daci trebuie să aibă în vedere, prepastia adâncă ce s'a creat între intelectuali și pătura de jos a poporului.

Dacă v'am amintit despre aceste, am avut de scop să vă atrag atenția, că voi iubiți elevi aveți să

luați; mâine poimâne, câte un loc însemnat în biserică, veți primi sarcina de a conduce sufletele, ce vi-se încredințează, pe cărările mântuirii, veți fi lumina ce trebuie să lumineze futurora. Caut să vă mai amintesc de momentul sublim al hiroteniei și de declarațiunea ce aveți să o faceți atunci. P. Sf. Sa Păr. Episcop cetește textul declarației aprobată de sf. Siuod pe care au să o facă cei ce se hirotones.

V'am celit această formulă și adaug a-mi exprima încă o dorință, aceea, că Dl rector și d-nii profesori ai acestei Academii teol. să aibă multă vreme bucuria, de a vedea la serbarea închierii fiecărui an școlar pe capul diecezei acesteia în mijlocul lor.

Fii binecuvântați.

Corul condus de prof. At. Lipovan a intonat imnul: Pe Tine Te laudăm... și cu aceasta festivalul închierii anului școlar 1927—28 s'a terminat.

Incheierea anului școlar la liceul de băieți „Moise Nicoară“ din Arad.

În ziua de 24 Iunie a. c. s'a făcut încheierea festivă a anului școlar la liceul „Moise Nicoară“ la ora 10 s'a celebrat un „Te Deum“ de către preotul profesor de religie, Sabin Ștefa.

După terminarea serviciului de mulțămintă părintele profesor arată prin frumoase cuvinte însemnătatea acestei serbări și tot odată dă elevilor poveți cum trebuie să se poarte în decursul vacanței.

Urmează apoi cuvântul festiv al Dlui dir. al liceului, Ascaniu Crișan, care prin darul de vorbire frumoasă face o amănunțită dare de seamă despre evenimentele mai însemnate din decursul anului școlar, dă apoi o foarte clară explicație noiei legi a învățământului secundar care va intra în rigoare în 1 Sept. a. c. Această explicație clară era foarte necesară atât pentru elevi cât și pentru părinți, cari erau reprezentanți într'un număr foarte frumos.

Ca și întotdeauna publicul a fost apoi delectat de cântări bine executate de corul liceului, declamări frumoase, iar ce lea plăcut mai mult a fost un solo de vioară un acopaniament la pian de elevii Tieran și Stoinescu din clasa VII. Sărbarea se încheie cu premiereri elevilor distinși.

În anul acesta, conform ordinului Ministerial numai acei elevi au fost premiați cari au obținut la finea anului media generală de cel puțin 8 (opt.) Astfel au fost premiați pe clase următorii elevi.

- cl. I A. Constatinescu Gh. 8⁶⁶, Miclea R. 8²⁶.
- „ I B. Papp Victor 8⁶⁹, Spinanț Eugen 8³².
- „ II A. Covaci L. 8³⁸, Guleș S. 8³².
- „ II B. Camirov Petru 9⁵¹, Cristea Cct. 8⁰⁷.
- „ III A. Gherman D. 8⁵⁶, Magdu A. 8³⁰, Mazilu I. 8³⁰.
- „ III B. nici unni.
- „ IV A. Papp S. 8⁶⁰, Vadasan B. 8³².

„ IV B. Krausz N. 8¹⁶.

„ V Jebelean Ilie 8⁵³.

„ VI Ștefa Viorel 8⁹², Marcu Manasiu 8⁰¹.

„ VII Cazamir I. 8²³, Filitti D. 8⁰².

„ VIII Popluca Mircea 9²⁰, Cadar I. 8⁶².

P. C. părinte Dr. Gheorghe Ciuhandu a binevoit a da 4 expl. din Noul Testament precum și 20 exempl. de diferite cărți, elevilor cari s'au distins la studiul religiune și care au dovedit mai bună purtare morală în decursul anului școlar.

Astfel s'a încheiat un an de muncă la liceul „Moise Nicoară“ din Arad.

Instrucțiuni.

Cum se înființează o societate de Temperanță?

Se adună un număr de 15—100, sau mai multi bătrâni și tineri, bărbați și femei toți depășind vârsta de 18 ani, se consfătuiesc între ei asupra pericolului, băuturilor spirtoase primind toate lămuririle necesare dela inițiatorii adunării. Iși scrutează mintea și puterile dacă sunt în stare să-și jină jurământul din momentul ce intră în societate, de a nu mai bea băuturi tari așa cum se prevede în statute, examinează statutele, articol cu articol, chibzuind asupra aplicării lor în practică.

Odată ce s'au convins că pentru ei și pentru poporul român, nu e un pericol mai mare decât alcoolismul, membrii prezenți hotărăsc înființarea societății și iscălesc actul constitutiv alăturat.

Cei cari iscălesc, și adică cu mâna proprie, trebuie să fie în număr de cel puțin 30¹⁾ și se numesc membrii fondatori. Ei aleg pe Președinte, Vice-președinte, și ceilalți membrii din comitetul de cotel: Cenzorii.

Iau măsuri ca fiecare membru să aibă o insignă însemnând o cruce albastră pe un câmp galben²⁾, pe care să o poarte cu mândrie în orice timp. Președintele va mai avea și un brâu tricolor, iar societatea un steag tricolor cu crucea albastră.

Vor căuta ca sfințirea steagului să fie făcută cu mare pompă în sat.

Odată societatea constituită i se va căuta un sediu, fie la o crâciumă cara renunță de a mai vinde băuturi spirtoase, fie închiriind o casă, fie la un bun gospodar. La casă se va afișa firma: Societatea Temperanța“ din Comuna.....

După ce s'a ales Comitetul de conducere și Comitetul Cenzorilor, se fac 4 copii de pe constitutiv, 4 copii de pe statute cu originalele, cari se predau de o delegație a membrilor sau de împuternicitul lor Judecătoriei de Ocol pentru lăgalizare.

După ce actele originale și copiile au fost legalizate, ele.

1) Numărul minim de 30 se poate reduce după împrejurare și localități până la 15.

2) Semnul convenit în combaterea alcoolismului.

se trimite Tribunalului de județ împreună cu cererea anexată.

Tribunalul îngrijește apoi ca Societatea Temperanța să fie trecută în registru așa ziselor „Persoane juridice”. În baza acestui drept, Societatea Temperanța se va bucura de multe avantajii, putând dobândi avere imobiliară și mobilă, putând face acte de cumpărare, vânzare etc.

Pentru orice informații vă veți adresa: *Societăți Temperanța din România, București, Bulevardul Elisabeta 55.*

STATUTELE TIP ALE „SOCIETAȚILOR DE TEMPERANȚĂ”

Art. 1. — Societatea Temperanța are de scop:

a) Abținerea completă a membrilor ei de la orice băutură tare, ca rachiu, secărică și țuică. Consumarea moderată a berei slabe și a vinului, acesta de regulă diluat cu sifon sau apă, în așa fel ca membrii Societății să nu se amețească niciodată din consumul berei sau vinului. Consumul băuturilor nealcoolice, să devină băutura principală a membrilor. Aceste obligații vor fi întărite prin jurământ de fiecare membru, în fața preotului sau a doi membri din consiliu. (Vezi nota din „Legământ prin jurământ”).

b) Combaterea prin toate mijloacele a alcoolismului, în care scop se vor ține conferințe, întruniri, predici în biserici, se vor afișa în toate punctele vizibile ale Comunei, tablouri alegorice în cari să se arate slăbirea și decadența alcoolizilor și a copiilor lor; se vor răspândi printre populație scrieri populare cu cuprins antialcoolic; se vor invita delegații de ai diferitelor societăți culturale, fundațiuni etc. cari să conferențeze cât mai des posibil asupra acestui flagel.

c) Societatea evitând orice conflict cu cârciumarii, — căci reglementarea activității și numărului cârciumarilor este o chestiune de interes superior care privește pe Stat cu rolul lui educativ, — se va organiza în așa fel încât membrii ei ca și întreaga populație amatoare să poată găsi în orice timp o băutură răcoritoare nealcoolică. În acest scop unde nu există posibilitatea se vor face la sațe și ghețării. La sediul societății pe lângă băuturile nealcoolice nu se va putea bea decât cel mult spritz fiind răcoritor.

d) Societatea va organiza, fie singură, fie cu concursul comunei, județului, eventual al Statului, jocuri distractive, exerciții fizice, ca popice, minge, scrânciob, dansuri etc. precum și distracții sufleteste, ca șezători culturale, cinematografe, radiofonie și mai ales coruri, cari înalță sufletul omului.

Societatea Temperanța va organiza cât mai des distracții fizice și sufleteste, spre a reține populațiunea de la cârciumi și de la băuturile spirituoase.

Art. 2. — Societatea are *membrii fondator*, cari au subscris cei dintâi actul constitutiv; *membrii activi*, cari s'au înscris mai pe urmă, ambele categorii plă-

find o cotizație anuală între 10—30 lei, după voință, *membrii donatori* cari au donat mai mult de 500 lei în total sau plătesc o cotizație anuală de la 100 lei în sus și *membrii de onoare*, cari au făcut servicii deosebite societății. Membrii de onoare vor fi proclamați numai de adunarea generală anuală. În „cartea de aur” se vor înscrie toți donatorii

Art. 3. — Societatea va fi condusă de un consiliu de 7—9 membri și controlată de un comitet de 3 Cenzori, cei dintâi aleși pe timp de 4 ani.

În fie care an membri din consiliu se reînnoesc cu $\frac{1}{4}$ cei eșiți la sorți putând fi realeși. Cenzorii se aleg în fiecare an de Adunarea Generală.

Consiliu alege un Președinte, un Vice-președinte, un secretar, un casier și un econom, cari se vor întruni decât ori se simte nevoia. Hotărârile se vor lua cu majoritatea voturilor celor prezenți atât la adunarea consiliului cât și la adunarea generală.

Art. 4. — Membrii societății vor purta totdeauna o insigne — o cruce albastră pe un câmp galben — și care li se va vinde în prețul costului, de Centrală.

Președintele va purta la solemnități un brâu tricolor.

Societatea va avea steagul ei tricolor de un metru pătrat cu crucea albastră pe un câmp galben și care se va sfinji cu mare pompă. Membrii societății sunt obligați a da concurs statului și autorităților în toate manifestările și măsurile ce ar lua pentru combaterea alcoolismului, (cum ar fi înființarea de cuptoare pentru uscat prune, magiun, marmeladă, lictar, etc.)¹⁾

Art. 5. — Societatea odată cu adunarea generală anuală, va organiza în fiecare an o mare serbare a Temperanței, cu festivități după un anumit program și la care nu se va bea nici vin nici bere, ci numai băuturi nealcoolice. Serbarea e de dorit a coincide cu serbarea sfârșitului de an școlar.

La aceasta serbare se vor premia cu bani, medalii și diplome toți acei cari sau distins mai mult în cursul anului, pe terenul conobaterii acestui flagel.

Art. 6. — În sânul societății, este cu desăvârșire opriță orice discuție și propagandă politică de partid, fiecare membru fiind liber ași manifesta credințele politice aiurea, și în alte ocaziuni. În acest scop, pe cât se poate, e de dorit ca Președintele Societății să nu fie înregimentat în nici un partid politic.

Societatea Temperanța trebuie să fie locul de întâlnire prietenească și de împăciuire generală, iar nu de învrăjbiri personale. Membrii societății își vor face un apostolat în a potoli dușmăniile între oameni și a-i împăca. Toate împăciuirile realizate, și în genere toate faptele bune ale membrilor pe diferitele terenuri, de activitate cetățenească și în special pe terenul conobaterii alcoolismului, vor fi trecute în „Cartea faptelor bune” a societății²⁾.

¹⁾ Membrii Societății vor face propagandă intensivă pentru uscarea prunelor, magiun, etc., în locul țuicel.

²⁾ Membrii societăților de temperanță prin purtarea lor trebuie să reprezinte elita satelor.

Art. 7. — Societatea Temperanța după consolidarea ei, se va face organul propagandist și pentru simțului de muncă, de economie, de igienă, și în generu al îndeplinirii datorilor cetățenești. Va deveni astfel un focar de regenerare efectivă la sate¹⁾.

Art. 8. — Membrii societății, cari vor lucra contra intereselor societății, sau se vor abate dela statute, dându-se beției, se vor exclude pe un anumit timp, din societate.

În caz de neîndreptare ei se vor exclude definitiv, și se vor înscrie în „Cartea neagră“. La rându-le membrii pot cere și ei, ștergerea lor din registre de membrii ai societății Temperanța. Cei cari se vor retrage din societate, în scnp de-a se da beției se vor trece în „Cartea dezertorilor“.

Art. 9. — Societatea Temperanța se va supune tuturor obligațiilor pe cari o eventuală lege pentru combaterea alcoolismului, i-ar impune-o.

Art. 10. — În fiecare județ se va înființa un comitet de conducere al societăților de temperanță din comunele rurale, care le va dirija și controla în conformitate cu instrucțiunile Centăalei din București.

În județele unde nu funcționează încă comitetele de conducere, societățile de temperanță dela sate vor sta în legătură directă cu Centrala București.

Art. 11. — Până la reglementarea și înființarea prin lege a unei Comisii oficiale, Societatea Temperanța din România va dirija și controla întreaga activitate a societăților de temperanță din țară.

Ea va decerne diplome, premii, medalii, particulare și societăților cari vor fi dat rezultatele cele mai bune.

Art. 12. — Veniturile societății sunt:

a) Din taxele membrilor, b) din donațiuni dela membrii și nemembre, c) din subvențiile instituțiilor economice; ale comunei, județului și Statului, d) din taxele ce se vor percepe din vânzarea băuturilor nealcoolice la întruniri, petreceri, jocuri, nunți, botezuri, etc. ca și în cursul zilei la orice oră, e) din taxele ce se vor percepe dela diferite serbări cinematografice, popice, scrânciob., f) diverse.

Incasările se vor vărsa la Banca Populară din localitate.

Art. 13. — Societatea de temperanță prin comitetul de conducere va trimite în fiecare an Centralei București o dare de seamă din care să se vadă rezultatele dobândite precum și o centralizare a veniturilor și cheltuelilor.

Art. 14. — Statutele se pot modifica, după nevoile locale și cu aprobarea a cel puțin 51% din membrii înscriși. Modificările au nevoie de aprobarea comitetului de conducere județean luându-se și avizul Centralei București, mai ales în cazurile când s'ar trata schimbări principale.

1) Membrii societății sunt obligați a merge Duminica și sărbătorile la biserică.

Art. 15. — Desfacerea societății se poate face cu aprobarea a cel puțin $\frac{3}{4}$ din membrii înscriși, iar averea rămasă se va întrebuința pentru opere culturale și de binefacere alei comunei. Această defacere trebuie să aibă aprobarea Centralei București¹⁾.

Licitație minuendă.

Nentru zidirea Casei culturale ort. rom. din Pesac jud. Timiș-Torontal, în baza planului și Preliminarului de spese, aprobate de Ven. Consiliu eparhial din Arad cu Nr. 3655-1928 se publică licitație minuendă pentru ziua de 8 Iulie c. ora 15, în localul arhivei parohiale.

1. Prețul de strigare 771.000 lei.

2. Vadiu pentru licitație: 10% bani gata ori în efecte garantate de stat, dela suma prețului de strigare.

3. Licitanții trebuie să corespundă celor prescrise în art. al statutelor județene.

4. Spese pentru participare la licitație nu se acordă.

5. Devizul și planul se pot vedea la of. parohial din Pesac în ori-ce zi.

6. Consiliul parohial își rezervă dreptul a primi de bun rezultatul licitației ori nu, în caz că nu s'ar prezenta destul licitanți.

Pesac la 29—VI 1928.

Consiliul parohial.

INFORMAȚIUNI.

Alegere de preot. Aflăm cu plăcere, că în frunțașă comună Jabăr, din protopopiatul Belinț, a fost ales preot cu mare înșuflețire, vrednicul nostru preot din Cutici Ioan Nicorescu întrunind 113 voturi, față de 5 voturi date altor doi candidați. Sincere felicitări.

Direcțiunea Internatului Diecezan de fete anunță, că înscrierile pentru eleve de liceu se fac dela 1 Aug. la 1 Sept. Eleve dela altă școală se primesc cu începere dela 1 Sept. numai în cazul când numărul — 120 — nu completează cu eleve de liceu.

Profesori definitizați. Aflăm că preoții Sabin Ștefea și Iuliu Hălmăjean profesori de religie la liceele din Arad, au fost definitizați în posturile lor cu data de 1. Martie 1928.

1) Societățile de temperanță ce se vor înființa, se vor afilia Centralei București, numai dacă voesc; altfel ele sunt libere să se conducă cum vor și cum cred, modificând eventual statutele după nevoile locale.

Credem însă că prin o colaborare comună și armonioasă rezultatele vor fi mai bune pentru țară.

Ne bucurăm că Ministeriul Instrucției a apreciat în fine vredniciile acestor doi vrednici proeți ai eparhiei noastre.

Mulțumită publică. Subsemnata atât în numele meu cât și al familiei mele mulțumesc domnilor protopopi Dr. P. Țiucra și Sava Tr. Seculin precum și celorlalți domni proeți, cari au servit la înmormântarea repozitului meu soț, preot Vichentie Radu din Satchinez atât pentru condolențele sincere cu cari m'au mângăiat în nemărginita mea durere cât și pentru osteneala depusă cu înmormântarea lui.

Asemenea mulțumesc din inimă tuturor cari m'au condolat atât în scris, cât și verbal în starea jalnică în care am ajuns împreună cu fetițele.

Sectari condamnați. Consiliul de război de Timișoara la sfârșitul lunii trecute a judecat pe tipograful Filipoi Onistu, student în biblie, la 3 luni închisoare și 5000 Lei amendă pentru că a făcut în Arad propogandă pentru răspândirea sectei studenților în biblie, cu interzis prin legile în vigoare. După judecare au fost puși sub acuză și martorii lui Perru Steau și Traian Grigorescu din Arad. La tribunal din Suceava s'a judecat procesul intentat mai multor sectari adventiști, bapțiști și creștini după evanghelie, învinuți de a fi călcat art. 303 și 312 codul penal. Ca experta fost ascultat preotul Colici. — Pamvil Morariu din Uidești, pentru că a beșjocorit biserica, crucea și s'a exprimat în mod jignitor fața de proeți în public, a fost condamnat la 14 zile arest. — Sectarul G. Garvațsi, din Rus-Mănăstioara, a fost amendat cu 500 lei pentru că în casa lui s'au ținut adunări clandestine de propogandă sectară. —

Lupta în Rusia Sovietică contra religiei. Se anunță că zilele trecute guvernul sovietic a pus în aplicare o nouă lege contra religiei, prin care se interzice cu stricteță înființarea corporațiilor cu caracter religios, anume pentru desvoltarea cântării bisericesti, a lucrului manual precum și pentru ținerea predicilor. Pe baza acestei legi se desființează toate bibliotecile creștine și sălile de citit cărți religioase. Proeți sunt supuși unui regim sever de supraveghere, fiind obligați a se prezenta zilnic la un control de rigoare. Se interzice asemenea orice serviciu religios în instituții publice! Slujba nu se permite decât în mod excepțional și numai în cazuri de moarte, în spitaturi și închisori.

Această lege draconică a fost făcută din insistența asociației ateistilor, care în congresul recent ținut la Moscova a declarat, că fața de reînvierea curentului religios chiar în sânul muncitorilor în timpul din urmă numai poate continua lupta împotriva bisericii cât timp guvernul sovietic nu ia măsuri de constrângere pe cale administrativă contra religiei creștine.

Fapte creștinești cari sunt vrednice de laudă. Fruntașa noastră comună bănățeanu Igrış (jud. Timiș-Torontal) iarăș se distinge prin manifestarea faptelor

pioase și pline de credință față de biserica strămoșească și față de neamul românesc.

Suntem informați, că trei credincioși din suspomenita comună au ridicat trei cripte frumoase și vrednice de admirat în cimitirul nou al sfintei biserici. S'au făcut aceasta pentru espierea păcatelor lor și a familiei deoparte, iar de altă parte pentru înfrumșetarea locului sfânt. Acești credincioși vrednici de laudă și buni sunt: G. Cionca, Avram Nicolescu și Pascu Cristea zis Frunză verde. Ne-am interesat mai deaproape de acest fapt frumos și am constatat cu plăcerere că în realizarea acestui fapt cuvine-i-se laudă și vrednicului păstor al acestor trei parohieni preotului Ioan Halmagian, care a sfătuit prin vorbele sale părintești și prin puterea cuvântului său s'a îngrijit și se îngrijește de turma sa, ca să aibă pășunea grasă și fericire — mângăierea sufletească.

La granița de vest a țării noastre asttel de fapte româno-creștinești numai spre fericirea bisericii și a neamului nostru românesc sunt.

Dumnezeu sfântul să răsplătească faptele pioase ale voastre iubișlor iar preotului Hălmăjan î-i cerem dela Dzeu multe zile fericite.

Concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Dieci publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială întregită.
2. Casa parohială și 2 intravilane.
3. Stolele legale.

4. Birul legal luat în concurs din oficiu,

5. Intregirea salariului dela Stat pentru care parohia nu ia răspundere.

Parohia e de clasa I-a. Alesul va predica regulat, va catehiza la școlile primare din loc, și va susporta dările după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescise, adresate Consiliului parohial din Dieci, se vor trimite Oficiului Protopresbiteral în Gurahonț în termenul concursual, Reflectanții pe lângă stricta observare a § 33 din regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și rituale. Cei din alte dieceze vor produce act dela Prea Sf. Episcopul nostru diecezan.

Dieci la 4 Iunie 1928.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu Const. Lazar adm. ppsc.

—□—

1—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.
Cenzurat: Prefectura Județului.